

Toukokuu lähestyy ja samalla todennäköisesti myös Rooma. On vaikeaa ajatella, että kirkolliskokouksesta löytyy ryhtiä ja rohkeutta jyrätä piispat tässä kysymyksessä. Vanha sanonta "kaikki tiet vievät Roomaan" näyttää toteutuvan aikanamme "piinallisen kirjaimellisesti". Eihän se olisi ihme, jos pakanauskonnot rientäisivät paavin helmaan, jonka omassakin perinnössä on aimo annos pakanuutta. Outoa sen sijaan on nähdä luterilaistenkin pyörivän samoissa helmoissa. Vaikka onhan luterilainenkin kirkko noutanut pakanuuden synkeästä yöstä riveihinsä yli 700 papitarta!

Kun Luther puhdisti kirkon paavillista törkeyksistä ja harhoista ja lähti Roomasta ovet paukkuen pyhän vihan vallassa, ei monenkaan mieleen noussut, että kerran ollaan vielä kolkuttelemassa saman kirkon ovia. Vielä muutama vuosikymmen sitten Suomessakin suhtauduttiin suurella varauksella katolisen kirkon kanssa harjoitettavaan yhteistyöhön. Uskonpuhdistushan merkitsi kuilua katolisten ja luterilaisten välillä. Nyt on kuilu mennyt umpeen. Miten tähän on tultu?

Luther oli voimakas uudistaja, jonka dynaamisuus on ihmettelyn aiheena vielä 500-vuotta hänen kuolemansa jälkeen. Toisaalta voidaan nähdä, että loppua kohti hänen energiansa ja uudistusintonsa hiipui. Uskonpuhdistus jäi kesken. Osittain tästä keskenjäämisestä varmasti johtuu, että luterilainen kirkko kulki tiensä päähän vajaassa viidessäsadassa vuodessa. Kaikkia siteitä Roomaan ei alunperinkään katkaistu. Kaikkea Rooman hapatusta ei vihitty tuhon omaksi [Joos.6-7](#)) ja se koitui omalta osaltaan luterilaisen kirkon kohtaloksi. Mainitsen vain jumalanpalveluksen (messu), mariologian, uudestisyntymisen kasteessa (ex opere operato), konfirmaation, ristimerkin tekemisen, virkapappeuden korostuksen (successio apostolica) jne. Jälkimmäiseen liittyy pappien erikoiset puvut ja pätevyys virkaansa ilman omakohtaista uskoa.

Varsinainen kuilun aiheuttaja kirkkojen välillä oli vanhurskauttamisoppi. Tämä oli Lutherin tehokkain ase taistelussa paavin kirkkoa vastaan: *"Tämä yksi ainut opinkohta olisi vähitellen...kukistanut paavivallan...jumalanpalvelukset, pyhimysten avuksihuutamiset, kiirastulet, messut...ja muut samantapaiset loputtomat iljetykset"* (Gal.kirj.sel.). Vuosisatojen aikana paavi sai ilokseen nähdä, kuinka vanhurskauttamisoppi heikkeni heikkenemistään luterilaisten leirissä. 1900-luvulla tilanne oli jo niin heikko, että paavi katsoi hetken koittaneen kutsua "erossa olevat veljet" takaisin äitikirjon helmaan. Ja kutsu lankeaa otolliseen maaperään.

Lutherin mukaan syntinen saatetaan vanhurskauttamisen paikalle lain saarna avulla. Lain hylkääminen (antinomismi) on ollut jo pitkään eräs suomalaisen saarnan tuntomerkkejä. Ei siis ihme, että vanhurskauttamisen kokeneita ihmisiä on yhä harvemmassa. Saarnan alennustilasta kertovat radio ja televisio. Näissä kaikkia kuulijoita ja katselijoita kohdellaan uskovina, vanhurskautettuina. Mutta koska tämä vanhurskauttaminen on tapahtunut, siitä vaietaan. Puhujilla ei ole oikeastaan muuta julistettavaa kuin sakramenttien vastustamaton vaikutus ja kirkon autuuttava jäsenyys!

"Yksin Kristus" -periaatteesta ollaan katolisen vaikutuksen myötä luopumassa. Rooman kirkko tuo Kristuksen rinnalle Marian ja pyhimykset.

Mennyttä aikaa edustaa myös "yksin usko", koska hyvät teot ja rakkaus ovat tulleet vanhurskauttamisen välineiksi. Voitanee sanoa, että nyky-Suomessa vanhurskauttaa "rakkauden ilmentämä usko". Vain harvat tietänevät, että tämä oli Lutherille harhaoppi, jota vastaan hän jyräsi ankarasti Galatalaiskirjeen selityksessä. Kun on kysymyksessä kansankirkko, Rooman sakramenttivanhurskaus löytää siitä oivan kasvupohjan. Kansankirkossa ei oikeastaan muu vanhurskauttaminen pelaakaan.

"Yksin Raamattu" -periaatetta on kirkossa jatkuvasti kohdeltu kaltoin. Viimeinen tätä koskeva voimakas kirkon virallinen kannanotto oli räikeää harhaoppia opettaneen pastori Kylliäisen vapauttava tuomio 11.3.98 (ks.takasivu). Päätös merkitsee, ettei Raamattu millään tavoin sido suomalaisia teologeja eikä ohjaa heidän julistustaan. Jos kirkko on tähänkin mennessä osoittanut suurta ymmärtämystä ja myötätuntoa harhaopettajilleen (Räisänen, Myllykoski, Sollamo, Riekkinen), tällä päätöksellä poistetaan viimeisetkin sulut ja kirkon ovet avataan sepposen selälleen kaikkien harhojen tulla sisälle! Päätös oli niin selvä ja voimakas ennakkotapaus, että tämän jälkeen ei ole mitään järkeä valittaa mistään kirkon oppia koskevasta asiasta. Tällaisesta seurakunnasta ei voida enää edes sanoa, että "siinä on seinät lavealla ja kattoa korkealla", vaan että **näitä ei ole siinä**

laisinkaan! Liberaaliteologia on turmellut tämän opinkohdan tekemällä Raamatusta epäluotettavan inhimillisen hengen tuotteen.

Katoliset nostavat Raamatun rinnalle ja jopa sen yli tradition ja kirkon äänen. **Kirkon ääni** on nähnyt päivän valon myös luterilaisessa kirkossa. Toisaalta on loogista, että "yksin Raamattu" -periaatteen poistuessa tarvitaan joku, jonka mukaan kirkko toimii ja suunnistaa. Jatkossa kaikki tärkeät asiat ratkaistaan yhä useammin kirkon äänen avulla, jolla ei välttämättä ole välitöntä tekemistä Raamatun ilmoitussanan kanssa. Käytännössähän tämä merkitsee "kansan ääntä" ja kansanvaltaa. Kouluesimerkkinä voidaan mainita naispappeusratkaisu.

Luterilaisen kirkon johdolle kuuluu kiitos ja kunnia siitä, että rooma-ekumeniassa on päästy nopeasti eteenpäin. Kotimaa tuo esille dekaani Seppo A. Teinosen näkemystä v.1978: "Suomen luterilaisen kirkon on tehtävä parannus, pyydyttävä anteeksi olemassaoloaan ja palattava Rooman kirkon yhteyteen. Sillä ei teologisesti ole oikeutta itsenäisyyteen" (Kotimaa 19.5.1978). Yhä yleisemmin ollaan taipumassa ajatteluun: **Luther ei uudistanut vaan hajotti kirkon!**

Roomaan menohalu on niin kova, että valhekin kelpaa perusteluksi. Arkkiepiispa **Vikströmin** kannanotosta voi saada jopa käsityksen, että rooma-ekumenia sisältyy luterilaiseen identiteettiin. Tässä kaiketi voitaisiin jo puhua valheesta.

On hämmästyttävää huomata, kuinka vähän vastustusta tämä kaikin puolin epäluterilainen puuhailu on saanut. Tri **Uuras Saarnivaara** lienee lähes ainoa teologian tohtori, joka on kirkkaasti ollut luterilaisilla linjoilla ko. kysymyksessä ja toiminut ja taistellut esimerkillisen rohkeasti näkemyksensä mukaan. "Katso oikea luterilainen, jossa ei vilppiä ole!" Vain hän on nähnyt, kuinka perustavan tärkeistä ja suurista asioista on kysymys. Häntä ei ole kuitenkaan kuunneltu; varoitukset ovat kaikuneet kuuroille korville.

Monet asiat ovat vaikuttaneet siihen, ettei mikään sopimus Rooman kansa enää kovin järjestyttäviä muutoksia aiheuta, vaan kirkko tekee pehmeän ja tyylikkään laskun Rooman syliin. Vanhurskauttamisopista luopumisen myötä uskonpuhdistuksen eväät on syöty loppuun ja konkurssikypsä luterilainen kirkko kokee itsensä imarrelluksi päästessään itseään Pyhän Pietarin seuraajana pitävän kirkon hoiviin. Tietysti eniten paavin kirkon voittokulkuun suomalaisellakin maaperällä on vaikuttanut se, että **jokainen ihminen on luonnostaan katolilainen!** Ristinfaatot, ristinmerkin tekemiset ja ikonit ovat ulkoisia tunnuksia, joilla muokataan maaperää katoliselle opille. Saarnan heikkeneminen liturgian kustannuksella on ollut luterilaisessa kirkossa jo pitkäaikainen trendi. Jumalanpalveluksen muuttaminen messuksi on kosmetiikkaa, mutta sinänsä kokonaisuuteen liittyvä toimenpide.

Nämä ovat inhimillisiä ja luonnollisia selityksiä Roomaan menolle. Kuitenkin tämä kaikki tapahtuu, "että kirjoitukset kävisivät toteen". Ilm. 17 kertoo, että kaikki tiet tosiaan vievät Roomaan. Kaikki uskonnot tulevat yhtymään ja näin syntyneen maailmankirkon hallinta uskotaan "suuren porton käsiin", joka on juovuksissa pyhien verestä, **Ilm.17:1-6**. Rooman kirkon tilillä on kymmenien miljoonien (ehkä 60-70 milj.) marttyyrien veri.

Entinen katolinen pappi **Emmett McLoughlin** kertoo: "*Jättäessäni roomalaiskatolisen kirkon ja sen papinviran koin ankan järkytyksen alkaessani saada tietoa tämän hengellisen kodin todellisesta historiasta, kodin, jonka perinnöstä olin kerran ollut niin ylpeä...tutkittuani tiiviisti kaksikymmentä yksi vuotta roomalaiskatolisen kirkon historiaa...Minusta tuntui vähän samalta kuin ylpeän, ruhtinaallisen, kuuluisan ja kunnioitetun perheen jäsenestä, joka äkkiä löytää oikean sukupuunsa ullakon kirstusta. Melkein joka oksalla roikkui murhaajia, valehtelijoita, huijareita, rosvoja, kiristäjiä, roistoja, tyttökauppiaita, prostituoituja ja kaikenlaisia muita pahantekijöitä*" (Meller: Vatikaani profetiassa).

Suomalaisen kristillisyyden vamma voidaan pitää "kaiken nielemistä". Verrattuna esimerkiksi tanskalaiseen kristillisyyteen (ks.takasivu) me olemme avuttomia, aloitekyvyttömiä ja saamattomia nahjuksia. Onko kenties herätysliikkeillä osuutensa tässä merkillisessä, loputtomassa jahkailussa ja vetkuttelussa? Me tiedämme, mikä on oikein, me tiedämme mitä Raamattu ja omatunto sanovat, mutta se eivät velvoita meitä mihinkään todelliseen vastuuseen ja toimintaan! Meidän toimintaamme ei ohjaa rakkaus totuuteen, ei Sana, ei omatunto. Väärä "suvaitsevaisuus" näyttää olevan myös tunnustusrintamauskovien kompastuskivi: "*Mutta se minulla on sinua vastaan, että sinä suvaitset tuota naista, Iisebeliä*" (**Ilm.2:20**). Suomalaiset uskovat **suvaitsevat** naispappeutta, politiikkaa seurakunnissa, suruttomia paimenia, harhaopettajia, rooma-ekumeniaa, väärää raamatunkäännöstä jne. Tanskan uskovat ovat meille esimerkki oikeasta raamatullisesta ja luterilaisesta kristillisyydestä. **Voisitko Sinä omalla paikkakunnallasi "tanskan hengessä" kartoittaa tilannetta: kuinka moni olisi halukas**

toimimaan uuden luterilaisen kirkkovaihtoehdon synnyttämiseksi?

Väinö Hotti

Valoa ristiltä 3/1998

